

طراحی واحد یادگیری

در آموزش ابتدایی

پردیس بنت الهدی صدر اردبیل

طراحی یادگیری در برابر طراحی آموزشی

- ▶ در رویکرد معرفت شناختی پست مدرن دانش حاصل فرآیند ساختن معنا در ذهن یادگیرندگان است به همین دلیل طراحی سازنده گرایانه نیز با مباحث طراحی آموزشی که با شیوه نظام مند که در آن همه اجزای آموزشی از ابتدا تا انتها از قبیل تعیین و طراحی می شود و سپس با استفاده از انواع رسانه های موجود و مناسب به یادگیرندگان عرضه و منتقل می شود تفاوت اساسی دارد .

سازنده گرایان

این نظریه ادعا می کند باورهایی که معرفت را می سازند و حاصل تعاملات یادگیرنده با جهان طبیعی و زمینه اجتماعی و فرهنگی هستند که میانجی و واسطه آن دانش قبلی فرد است.

دیدگاه سازنده گرایی

تأکید کمتر	تأکید بیشتر
با تمام دانش آموزان یکسان رفتار شود و به آنها پاسخ داده شود.	بنا به درک و علایق، نقاط قوت و ضعف و نیازهای کودک با آنها تعامل صورت می گیرد.
تمرکز بر کسب اطلاعات توسط دانش آموزان.	تمرکز بر درک دانش آموزان و کاربرد دانش علمی، ایده ها و فرایندهای کندوکاو است.
به شدت از برنامه درسی پیروی می شود	انتخاب و انطباق برنامه درسی با موفقیت یادگیری و شرایط یادگیرندگان.
ارایه دانش علمی از طریق سخنرانی، متن کتب و توضیحات	راهنمایی دانش آموزان به کندوکاو فعال و گسترده علمی
پرسیدن به همراه گرفتن گزارش از دانش آموز	ایجاد فرصتهایی برای بحث و گفتگوهای علمی در بین دانش آموزان
آزمون دانش آموزان برای تعیین اطلاعات واقعی در پایان هر فصل	ارزیابی مستمر از درک دانش آموزان
حفظ مسئولیت و اقتدار معلم	شریک شدن در مسئولیت یادگیری با دانش آموزان
حمایت از رقابت	حمایت از جمع کلاس درس با مشارکت و تقسیم مسئولیت و محترم شمردن یکایک دانش آموزان
کار انفرادی	کار باهمدیگر و با معلم برای افزایش درک مفاهیم

تغییر نقش معلم

نقش معلم در صورت بهتر شدن	نقش گذشته یا حال
تسهیل کننده یادگیری: راهنمایی در کنار	گوینده اطلاعات: دانای کلاس
معلمی که درس هایش را بنایه واقعیت و منابع اطلاعاتی روز آمد تهیه می کند	معلم کتاب درسی
مدیر اطلاعات و تشکیل دهنده تیم های مشارکتی	هماهنگ کننده کار گروهی
ناخدای دانش، تحسین کننده و توسعه دهنده الگوهای یادگیری در طول زندگی	حاکمی با استبداد خیر خواهانه
عضوی از اجتماع یادگیری که متشکل از دستیار تکنولوژی، منخصص رسانه، معلمان، مدیران، والدین، کارشناسان و دانش آموزان است	جزیره منفک آموزشی

تغییر نقش دانش آموز

نقش دانش آموز در گذشته یا حال	نقش دانش آموز این گونه می تواند باشد
شنونده منفعل (ما امروز در مورد آب و هوا خواندیم)	یادگیرنده فعال (ما امروز با استفاده از اینترنت، تصاویر ابرهای موجود در ایالت مان را بررسی کردیم)
انجام دهنده و طایف تعیین شده توسط معلم	توضیح دهنده دانش و آرایه دهنده راهکار (آیا کسی می تواند توضیح دهد چگونه به سایت ناسا برای بررسی تصویر کلی دمای جو دسترسی پیدا کنیم؟)
برد برنامه درسی (الان در ماه سوم هستیم! بهتر است فصل ۱۱ باشیم)	محقق که در جهت گسترش محصولی از دانش خود، کار می کند (دوست دارم کار چند رسانه ای ام را تا جمعه به پایان برسانم)
مصرف کننده کتاب درسی: (این کتاب تصاویر و لغات کلیدی واضحی دارد)	ناخدای دانش (اطلاعاتی از ۲۱ جا پیدا کردم اما بهترین آنها ...)

نوشته: کیت تری ۲۰۰۱

ویژگی های معلم سازنده گرا

- از دیدگاه بروکس و بروکس (۱۹۹۳) ویژگی های معلم سازنده گرا به شرح زیر می باشد.
- معلم باید رویکردهای گذشته را به کناری گذارد و اقدامات خود را بر رویکردهای نوین قرار داده و آنها را بپذیرد. در زیر به طور خلاصه ویژگی های معلم سازنده گرا توصیف شده است:
۱. معلم یکی از منابع متعددی است که دانش آموز می تواند از آن یاد بگیرد و تنها منبع منحصر به فرد اطلاعات تلقی نمی شود.
 ۲. درگیر ساختن دانش آموزان در تجاربی که مفاهیم قبلاً آموخته شده دانش کنونی آنان را به چالش می گیرد.
 ۳. به دانش آموزان این امکان داده شود تا با پاسخ هایشان درس را جلو ببرند و پاسخ های اولیه دانش آموزان را بسط و گسترش دهد. به دانش آموزان فرصت دهد تا پس از مطرح شدن سوال، تأمل کنند.
 ۴. روحیه پرسشگری دانش آموزان را از طریق طرح سوالات اندیشمندانه در بین آنان تشویق کند.
 ۵. در تدوین تکالیف، اصطلاحات شناختی مانند: طبقه بندی، تحلیل و ایجاد را مورد استفاده قرار دهد.
 ۶. استقلال و ابتکار دانش آموزان را بپذیرد و تشویق کند. علاقمند به واگذاری کنترل کلاس به دانش آموزان باشد.
 ۷. از منابع دست اول و داده های خام همراه با مواد آموزشی قابل دستکاری و تعاملی استفاده نماید. فرآیند دستیابی به پاسخ را از نتیجه بدست آمده جدا نداند.
 ۸. بر برداشت های روشن دانش آموزان تأکید ورزد. وقتی دانش آموزان درک خود را بیان می کنند، در نتیجه آنها بدستی مطلب را آموخته اند.

ویژگی های محیط یادگیری سازنده گرایان

ارتباط شخصی : این ویژگی میزان ارتباط علوم مدرسه با تجارب خارج از مدرسه دانش آموزان را نشان می دهد. لذا، طبق این ویژگی معلمان بایستی از تجارب روزمره دانش آموزان به عنوان زمینه ی معناداری برای رشد دانش علمی آنها استفاده کنند.

عدم قطعیت: یکی از فرضهای اساسی دیدگاه سازنده گرایی این است که دانش نسبی و حاصل استدلال شخصی است. لذا، معلمان بایستی فرصت هایی برای دانش آموزان فراهم کنند تا دانش علمی خود را کشف کنند و از لحاظ فرهنگی و اجتماعی در مورد آنها داورى کنند

مذاکره با دانش آموز: اگرچه مذاکرات بین معلّم و دانش آموز دارای اهمیت است. اما در محیط های یادگیری سازنده گرا به معلّمان توصیه می شود که با استفاده از راهبردهای آموزشی مناسب مذاکرات بین دانش آموزان را بعنوان فعالیت اصلی کلاس ارتقاء دهند. این ویژگی، نشان می دهد که تا چه میزان روشهای آموزشی معلّم به دانش آموزان فرصت می دهد تا اندیشه هایشان را برای دیگر دانش آموزان توضیح دهند و دیگران آن اندیشه ها را مورد قضاوت قرار دهند. و خود نیز با دقت به اندیشه های دانش آموزان دیگر گوش دهند و روی سودمندی آنها تأمل کنند.

نظارت مشترک: طبق دیدگاه سازنده گرایی ما می خواهیم دانش آموزان فرصت هایی داشته باشند تا به صورت یادگیرندگان خودسامان درآیند. لذا، معلمان بایستی فرصتهایی برای دانش آموزان فراهم کنند تا بتوانند تا حدودی بر یادگیری شان نظارت داشته باشند. این ویژگی نشان می دهد که تا چه میزان از دانش آموزان خواسته می شود در همراهی با معلم بر محیط یادگیری نظارت داشته باشند مثلاً، در تعیین اهداف یادگیری خودشان، طراحی و مدیریت فعالیت های یادگیری خودشان، تعیین و اجرای ملاک های سنجش.

بیان انتقادی: طبق دیدگاه نظریه انتقادی، معلمان بایستی در مقابل ایرادهای دانش آموزان انتقادپذیر باشند تا نگرش های انتقادی دانش آموزان نسبت به فعالیت های یادگیری و آموزش، رشد یابد. این ویژگی نشان می دهد که تا چه میزان جو حاکم بر کلاس به دانش آموزان اجازه می دهد تا در مورد روشها و برنامه های آموزشی معلم سؤال کنند. و هرگونه دل نگرانی در مورد موانع یادگیری شان را بیان کنند.

احی آموزشی

قبل از
تدریس

هدفگذاری

تعیین هدف از محتوا ← اهداف کلی - جزئی - رفتاری

تعیین حیطه از محتوا

دانش - مهارت - نگرش (بلوم)
اطلاعات کلامی - مهارت ذهنی -
راهبرد شناختی - مهارتی حرفه ای -
عاطفی هیجانی (کانیه)

تعیین رفتار
مورد انتظار

کنش - موقعیت - زمان - امکانات - توانایی یاد گرفته شده -
موضوع و محتوا - شرایط ویژه

سازمندی و
سازمندی

زمان آموزش - مکان آموزش - چیدمان کلاس - اعضاء گروه - امکانات
آموزشی - مدعوین - الگوی تدریس - محتوای آموزشی - نوع ارزشیابی

رفتار ورودی

برقراری ارتباط - کنترل رسانه ها - حضور و غیاب - دیدن تکالیف - گروه
بندی - ارزشیابی ورودی - کنترل کلاس - جلب توجه - ارزشیابی تشخیصی

ایجاد انگیزه

هیجان - چالش ذهنی - اضطراب - خود یادگیری

فرهنگی

تشویق - ترغیب - بیان هدف درس - دادن انگیزه

سیکسی

گام اول: کنترل پیش دانسته ها (ارزشیابی تشخیصی یا پیش آزمون)
گام دوم: ارائه محرک (لوحة طرح سوال، داستان، آزمایش، طرح بحث)
گام سوم: تحریک ذهنی و راهنمایی و ارشاد و اشاره
گام چهارم: یادگیری فعالیت آموزشی و تجارب یادگیری، فعالیت گروه
گام پنجم: بازخورد گیری از فعالیت (انواع گزارشات)
گام ششم: تکمیل چک لیست رفتاری کنترل نامحسوس رفتار

اجرای تدریس

ارزشیابی
تکوینی

میزان حصول اهداف
بازخورد دهی
دادن پاسخ درست

رفع نقص و مرور درس

یاددهی - تکمیل اطلاعات کلامی - کنترل زنجیر مفاهیم - کنترل کشف قواعد

ارزشیابی پایانی و کنترل تمامی فرآیند یادگیری

بعد از تدریس

تعمیق و تثبیت یادگیری

تکلیف خلاقانه - فعالیت مکمل یادگیری - حل مسئله - راهبرد شناختی

چالش یا مساله

